

STAV ČLOVEKA (RIM 1–3)

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

Rim 1,16.17.22–32; Rim 2,1–10.17–23; Rim 3,1.2.9–18.23

ZÁKLADNÝ TEXT

Lebo všetci zhrešili a nemajú Božiu slávu. (Rim 3,23)

Hneď od začiatku svojho listu pre kresťanov v Ríme sa apoštol Pavol snaží zadefinovať dôležitú pravdu, ktorá je podstatná na pochopenie evanjelia – smutný stav človeka. Táto pravda odzrkadľuje skutočnosť, že od pádu človeka do hriechu sme všetci poznačení hriechom. Hriech je vpísaný do našich génov rovnako ako farba našich očí.

Martin Luther vo svojom Komentári k Listu Rimanom napísal: „Vyjadrenie *všetci sú pod hriechom* (Rim 3,9) treba chápať v duchovnom zmysle. Nejde teda o to, ako sa ľudia vidia vlastnými očami alebo ako ich vidia ostatní, ale ako stoja pred Bohom. Všetci sú pod hriechom – tí, ktorí sú v očiach ľudí zrejmyými porušovateľmi zákona, ale aj tí, ktorí samých seba vnímajú ako spravodlivých alebo sa tak na nich pozerajú ostatní. Tí, ktorí konajú dobré skutky navonok, robia tak buď zo strachu pred trestom, alebo z túžby po zisku a sláve, alebo zo záľuby v určitom konaní, ale nie z ochotnej a pripravenej mysle. Takto síce človek navonok koná dobré skutky, ale vo vnútri je úplne ponorený v hriešnych túžbach, ktoré sú opakom dobrých skutkov.“ (LUTHER, Martin. *Commentary on Romans*. str. 69)

EVANJELIUM: BOŽIA MOC NA SPÁSU

¹⁶Ved' sa nehanbím za evanjelium, lebo je totiž mocou na spasenie každému veriacemu, najprv židovi, a aj Grékovi. ¹⁷Lebo v ňom sa zjavuje Božia spravodlivosť z viery k viere, ako je napísané: Spravodlivý z viery bude žiť. (Rim 1,16.17)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM Prečítaj si text Rim 1,16.17. Ako týmto veršom rozumieš? Čo pre teba znamenajú? Ako prežívaš zaslúbenia a nádej, ktoré sú vyjadrené v týchto veršoch?

Dnešný biblický text, ktorým apoštol Pavol zhrnul hlavnú myšlienku svojho listu do Ríma, obsahuje niekoľko kľúčových pojmov:

1. *Evanjelium*. Toto grécke slovo pôvodne znamenalo akúkoľvek „dobrú správu“. V biblickom kontexte však ide konkrétne o dobrú správu o Kristovi ako Mesiášovi. Dobrou správou je, že slúbený Mesiáš už prišiel, a každý, kto v neho uverí, môže byť zachránený. Večnú záchranu nám totiž nezaistia naše dobré skutky ani poslušnosť zákonu, ale výlučne Ježiš a jeho dokonalá spravodlivosť.

2. *Spravodlivosť*. Biblia označuje za spravodlivého toho, kto sa môže s čistým svedomím a bez obáv postaviť pred svojho Boha a Sudcu. Ako uvidíme neskôr, List Rimanom tento výraz ešte bližšie vysvetľuje. Dôležité je všimnúť si, že vo verši 17 sa objavuje výraz „Božia spravodlivosť“. Je to teda spravodlivosť, ktorá pochádza od Boha a Boh ju ponúka nám. Jediné táto spravodlivosť nám môže zaistiť večný život.

3. *Viera*. Pôvodné grécke slovo „pistis“ vyjadruje myšlienku viery a dôvery. Pri ďalšom štúdiu uvidíme, akým spôsobom Pavol používa tento výraz v súvislosti s našim spasením.

APLIKÁCIA ■ **Kedy prežívaš najväčšiu neistotu, pokiaľ ide o tvoje vlastné spasenie? Čo je príčinou tejto neistoty? Prečo si myslíš, že tvoje obavy majú reálny základ? Z čoho podľa teba vyvierajú: z nepochopenia Božích zaslúbení, alebo z vedomia, že si Bohu vzdialený? V oboch prípadoch je tu tvoj milujúci Spasiteľ, ktorý ti aj dnes ponúka svoje odpustenie.**

VŠETCI ZHREŠILI

¹⁰Nieto spravodlivého, niet ani jedného, ¹¹niet rozumného, niet nikoho, kto by hľadal Boha. ¹²Všetci sa odklonili, napospol sa stali neužitočnými. Niet nikoho, kto by robil dobro, niet ani jedného. ¹³Ich hrdlo je otvorený hrob, svojimi jazykmi podvádzali, hadí jed majú na perách. ¹⁴Ich ústa sú plné kľatby a horkosti. ¹⁵Ich nohy sa náhlija prelievať krv, ¹⁶na ich cestách skaza a nešťastie, ¹⁷nepoznali cestu pokoja ¹⁸a v ich očiach niet bázne pred Bohom. ... ²³lebo všetci zhrešili a nemajú Božiu slávu. (Rim 3,10–18.23)

Je zvláštne, že niektorí ľudia dnes tieto slová spochybňujú a odmietajú prijať myšlienku ľudskej hriešnosti. Sú presvedčení, že človek je vo svojej podstate dobrý. Tento odlišný pohľad pravdepodobne súvisí s odlišným chápaním toho, čo znamená „byť dobrý“. Ľudia sa možno porovnávajú s inými a zdá sa im, že sú na tom lepšie. Keď sa budeme porovnávať, vždy napokon nájdeme niekoho horšieho, než sme sami. To z nás však nerobí dobrých ľudí. Ale keď sa začneme porovnávať so svätým a spravodlivým Bohom, v tej chvíli uvidíme vlastnú biedu a sami sebe sa zošklivíme.

Verš Rim 3,23 hovorí o „Božej sláve“. Komentátori ponúkajú rôzne výklady tohto výrazu. Určitou pomocou je nám text 1Kor 11,7. Tu sa v inej súvislosti hovorí o mužovi, ktorý je „obrazom a slávou Božou“. Božia sláva určitým spôsobom súvisí s jeho „obrazom“ v nás. Hriech zničil v každom z nás tento „Boží obraz“. Hriešny človek už nedokáže plne odrážať Boží obraz a jeho slávu.

Prečítaj si text Rim 3,10–18. Je dnes situácia človeka iná? V čom? Ktoré z uvedených obrazov a charakteristík ťa najlepšie vystihujú? Aký by si bol, keby v tvojom živote nebol Kristus?

Napriek smutnému opisu stavu ľudstva, ktorý nachádzame v tretej kapitole, naša situácia nie je beznádejná. Prvý krok, ktorý potrebujeme urobiť, je uznať vlastnú hriešnosť a bezmocnosť. K tomu nás vedie Svätý Duch. Ak sa tomuto vplyvu nebudeme vedome brániť, výsledkom bude hlboká ľútosť. Zhodíme masku sebastačnosti a úprimne zvoláme: „Bože, buď milostivý mne hriešnemu!“ (Luk 18,13)

- **Kedy naposledy si našiel odvahu pozrieť sa kriticky na svoj život? Ako si na tom, keď sa porovnáš s dobrým a svätým Bohom? Určite to nie je ľahké ani príjemné, ale je to len prvý krok. Máš odvahu urobiť ho napríklad dnes? Ak nie, čo ti v tom bráni?**

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

APLIKÁCIA

POKROK LÚDSTVA?

²²Tvrдили, že sú múdri, a stali sa bláznami. ²³ Slávu nepominuteľného Boha zamenili za zobrazenú podobu pominuteľného človeka, vtákov, štvornožcov a plazov. ²⁴ Preto pre túžby ich srdc vydal ich Boh napospas nečistote, takže sami zneuctovali vlastné telá. ²⁵Božiu pravdu zamenili za lož a úctu a službu preukazovali stvorenstvu namiesto Stvoriteľovi. ... ²⁸A pretože odmietli uznať Boha, vydal ich Boh napospas ich skazenému rozumu, takže robia, čo sa nesluší. ²⁹Sú plní všelijakej nespravodlivosti, zloby, lakomstva, zla, plní závidi, vraždy, sváru, podvodu, nízkości. Sú to ohovárači, ³⁰klebetníci, nenávidia Boha, povyšujú sa, sú pyšní, vychvalujú sa, vymýšľajú zlé veci, neposlúchajú rodičov, ³¹sú nerozumní, nestáli, neláskaví, nemilosrdní. (Rim 1,22–31)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Na začiatku 20. storočia si ľudia mysleli, že ľudstvo dosiahlo vrchol svojho rozvoja, že morálka bude rásť a veda a technika nám zaručia éru šťastia a úspechu. Mnohí dúfali, že spejeme k dokonalosti. Verili, že dobrá výchova a vzdelanie povznesú ľudstvo i spoločnosť.

Nanešťastie, dejiny 20. storočia sa vyvíjali úplne inak. Bolo to jedno z najkrvavejších a najkrutejších storočí v ľudských dejinách. Je iróniou, že práve vedecké poznatky dopomohli k najväčším tragédiám. Umožnili ľuďom vraždiť v takom rozsahu, o akom sa najväčším zločincom v minulosti ani len nesnívalo.

V čom spočíval problém?

Prečítaj si text Rim 1,22–32. Ako sa uvedený opis stavu človeka v prvom storočí prejavuje dnes, v 21. storočí?

Možno potrebujeme vieru na to, aby sme uverili mnohým veciam súvisiacim s kresťanstvom – môžeme sem zaradiť vzkriesenie z mŕtvych, druhý príchod Ježiša Krista, nové nebesia a novú zem. Ale kto potrebuje *veriť*, že ľudstvo je hriešne? Každý z nás dnes pociťuje dôsledky problému, o ktorom už pred stáročiami písal apoštol Pavol.

Prečítaj si text Rim 1,22.23. Ako sa uvedené princípy prejavujú v dnešnom živote? Čo si dnes ľudia postavili na miesto Boha, ktorého odmietli? V čom spočíva bláznovstvo takéhoto postoja?

APLIKÁCIA

- Kedy máš pokušenie „uctievať“ niečo iné alebo niekoho iného než svojho Boha? Čo sa ti môže stať „náhradou“ Stvoriteľa?

ČO MAJÚ ŽIDIA A POHANIA SPOLOČNÉ?

¹Preto, človek, nech si ktokoľvek, keď súdiš, nemáš ospravedlnenie. Lebo v čom súdiš iného, v tom odsudzuješ samého seba, veď ty, ktorý súdiš, robíš to isté. ²Vieme však, že Boží súd je podľa pravdy proti tým, čo robia takéto veci. ³Človek, ty, čo súdiš tých, čo páchajú takéto veci, a sám robíš to isté, myslíš si vari, že ty unikneš pred Božím súdom? (Rim 2,1–3)

⁹Čo teda? Máme azda nejakú prednosť? Vôbec nie. Veď práve sme obvinili Židov aj Grékov, že všetci sú pod hriechom, ¹⁰ako je napísané: Nieto spravodlivého, niet ani jedného, ¹¹niet rozumného, niet nikoho, kto by hľadal Boha. (Rim 3,9–11)

V prvej kapitole sa Pavol zamerl predovšetkým na pohanov, ktorí už dávno odišli od Boha, v dôsledku čoho sa stali otrokmi svojich vlastných vášní. Apoštol však nemal v úmysle šetriť ani svojich krajanov, ktorí žili ako veriaci ľudia. Napriek všetkému požehnaníu, ktoré dostali (Rim 3,1.2), aj oni patrili medzi hriešnikov, ktorých jedinou nádejou je Kristova milosť. V tomto zmysle sú na tom Židia a pohanovia rovnako.

Prečítaj si texty Rim 2,1–3 a 2,17–24. Pred čím Pavol varuje? Aké poslanstvo by sme si mali vziať z jeho výstrahy?

„Nenazdávajte sa, že ste od iných lepší, nesúďte ich. Človeka nemôžete súdiť, ak nepoznáte jeho pohnútky. Ak ho kritizujete, vynášate rozsudok sami nad sebou; dávate totiž najavo, že ste spoločníkmi satana, žalobcu bratov.“ (TV 214; DA 314)

„Najprv apoštol ukázal, že všetci pohanovia sú hriešni. Teraz osobitým a dôrazným spôsobom ukazuje, že aj židia žijú v hriechu – a to predovšetkým preto, že poslúchajú zákon iba navonok – riadia sa literou, nie duchom.“ (LUTHER, Martin. *Commentary on Romans*. str. 69)

Často sa stáva, že vidíme hriechy iných a poukazujeme na ne. Pritom neraz robíme rovnaké, ba aj horšie veci. Pri pohľade na chyby iných sa často cítime spokojní. Nadobúdame falošnú istotu, že v porovnaní s nimi nie sme na tom až tak zle.

Pavol sa však snaží svojich krajanov a spoluveriacich vystríhať, aby neodsudzovali pohanov, pretože oni sami – členovia vyvoleného národa – sú rovnako hriešni ako pohanovia. Vzhľadom na svetlo a poznanie, ktoré dostali, možno niekedy aj viac.

Apoštol tým chce zdôrazniť, že nikto z nás nie je taký spravodlivý, aby naplnil Božie požiadavky. Nikto nie je sám osebe svätý a dobrý. Či sme Židia alebo pohanovia, ženy alebo muži, veriaci alebo neveriaci, sme hriešnici, ktorí zasluhujú odsúdenie. Nebyť Božej milosti, o ktorej nám hovorí evanjelium, boli by sme beznádejne zatratení.

- **Kedy máš sklon odsudzovať iných za to, v čom niekedy zlyhávaš aj ty? Ako to zmeniť? Nech patríš do ktorejkoľvek z týchto skupín, Ježiš prišiel zachrániť aj teba!**

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

APLIKÁCIA

EVANJELIUM A POKÁNIE

⁴Alebo opovrhuješ bohatstvom jeho dobroty, trpezlivosti a zhovievavosti a nevieš, že Božia dobrota ťa vedie k pokániu? ⁵V zatvrdnutosti svojho nekaajúceho srdca si zhromažďuješ hnev na deň hnevu a zjavenia Božieho spravodlivého súdu. ⁶Boh odplatí každému podľa jeho skutkov: ⁷Večným životom tým, ktorí sa vytrvalosťou v dobrom konaní usilujú o slávu, česť a nepominuteľnosť, ⁸ale hnevom a rozhorčením tým, ktorí zo sebeckva neposlúchajú pravdu a oddávajú sa nepravosti. ⁹Súženie a úzkosť doláhne na každú dušu človeka, ktorý koná zlo – najprv Žida, ale aj Gréka, ¹⁰no sláva, česť a pokoj sa dostane každému, kto koná dobro – najprv Židovi, ale aj Grékovi; ¹¹lebo Boh neuprednostňuje nikoho. (Rim 2,4–11)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM Prečítaj si text Rim 2,4. Aké posolstvo sa tu pre nás nachádza v súvislosti s otázkou spasenia?

Určite to poznáte. Malé deti začnú zapárat jeden do druhého. Päťročný braček strčí svoju mladšiu sestričku tak silno, že spadne. Rodičia ho hneď napomenú a chcú od neho, aby sa jej ospravedlnil. S obrovskou neochotou a zrakom upretým do zeme chlapec potichu precedí cez zuby: „Prepáč.“ To zrejme nie je to skutočné „pokánie“.

Náš biblický text hovorí, že Božia dobrota nás chce k pokániu „priviesť“, nie „prinútiť“. Boh nechce používať donucovacie prostriedky. Je úžasne trpezlivý. Chce ľudí k sebe pritiahnúť svojou láskou. Vie, že vynútené pokánie stráca pravý zmysel.

Prečítaj si text Rim 2,4–10. Čo sa deje s tými, ktorí vzdorujú Božej láske, odmietajú pokánie a zostávajú v neposlušnosti?

V týchto veršoch Pavol vyzdvihuje úlohu správnych skutkov v živote. Ospravedlnenie si nemôžeme zaslúžiť svojimi skutkami. To však neznamená, že správne konanie nie je v kresťanskom živote dôležité. Verš 7 napríklad hovorí, že spasenie je pre tých, ktorí „v dobrom konaní usilujú o slávu, česť a nepominuteľnosť“. Naše úsilie nám neprinesie spasenie, ale je súčasťou našej kresťanskej skúsenosti. Skutočné pokánie, ktoré vychádza zo srdca, v nás automaticky prebúdzá túžbu po zmene života a víťazstve nad hriechom, ktorý vyznávame.

APLIKÁCIA ■ Ako vo svojom živote prežívaš pokánie? Kedy ho vnímaš ako úprimné? Kedy sa ti pokánie zdá len ako nevyhnutné zlo, bez ktorého nezískaš odpustenie? Ako môže tento postoj zmeniť uvedomenie si hrôzy hriechu a krásy Božej lásky?

PODNETY NA ZAMYSLENIE

„Biblia ukazuje, že hriech nie je pohromou, ktorá padla na človeka bez jeho vedomia. Je to dôsledok aktívneho postoja a rozhodnutia, ktoré ako ľudia robíme. Okrem toho, hriech nie je nedostatkom dobra. Hriech znamená, že nespĺňame Božie očakávania. Je to zlý smer, ktorým sme sa ako ľudstvo zámerne vybrali. Nie je to slabosť, za ktorú by sme nemohli byť volaní na zodpovednosť. Svojimi postojmi a činmi si totiž vyberáme cestu vzbury voči Bohu. Prestupujeme jeho zákon a odmietame počúvať jeho Slovo. Hriech sa snaží prekĺznuť povedľa pravidiel, ktoré určil Boh. Hriech je vzburou voči Bohu.“ (The Handbook of Seventh-day Adventist Theology. Hagerstown, MD: Review and Herald Publishing, 2000, str. 239.)

„Videla som smutný obraz stavu tohto sveta. Nemravnosť rastie a vládne tomuto veku. Ešte nikdy zlo neovládalo spoločnosť v takej miere. Ľudia sú ochromení. Tí, ktorí chcú stáť na strane cností a skutočného dobra, sú pri pohľade na drzosť, silu a úspech síl zla zmalomyselnení. Vzrastajúca neprávosť sa netýka len neveriacich a posmievačov. Boli by sme radi, keby to tak bolo, ale nie je to tak. Týka sa aj tých, ktorí sa hlásia k viere a Kristovi. Dokonca ani niektorí z tých, čo tvrdia, že čakajú na Kristov návrat, naň nie sú lepšie pripravení ako satan. Nechcú byť očistení... Tak dlho žili v hriešnych túžbach, že sa im nečistota a prevrátenosť stali niečím prirodzeným.“ (2T 346)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Ako by si odpovedal tým, ktorí napriek všetkému, čo sa vo svete deje, tvrdia, že ľudstvo ako celok sa zlepšuje. Aké argumenty títo ľudia používajú a ako by si na ne reagoval?
2. Uvažujte o uvedenom citáte od E. G. Whiteovej. Čo robiť, keď sa v ňom nájdeme? Máme to vzdať? Kedy ste mali chuť povedať: „Nemá to zmysel. Som taký zlý. Nezmením sa a so spasením sa môžem rozlúčiť“? Čo by ste poradili tomu, kto zápasí s podobnými pocitmi?
3. Prečo by sme mali ako kresťania hovoriť a premýšľať o našej skazenosti a hriešnosti? Nemáme radšej hovoriť o láske a evanjeliu? Ako nám reálne pochopenie nášho stavu môže pomôcť viac oceniť krásu evanjelia a Božej lásky?
4. Uvažuj o obrovskom množstve protestantov, ktorí sa rozhodli radšej zomrieť, než by sa mali vzdať svojej viery. V čom spočíva sila tvojej viery? Je tvoja viera taká silná, že by si bol ochotný za Boha aj zomrieť?